

Een gezinshuis als onderneming

Op 23 januari jl. ontvingen twee gezinshuizen in De Glind het certificaat van Keurmerk Gezinshuizen. Een ervan is die van het gezin Moeleker. Namens de gemeente Barneveld reikte wethouder van Daalen de certificaten aan de gezinshuisouders uit. Toeval of niet! Op 26 januari 2015 hebben we een gesprek met Willem Moeleker op Postweg 51 in De Glind. Hij en zijn vrouw Orpa zijn hier sinds anderhalf jaar gezinshuisouders. Ze zijn zelfstandige ondernemers. Voor ons is dit een bijzonder gesprek om minstens twee redenen. Wij hebben in de jaren '60 allebei in dit huis gewoond, waren verliefd en zijn hier verloofd. Mijn ouders die toen pleegouders waren, zouden heel vreemd hebben opgekeken van het begrip zelfstandig ondernemer. Wij kijken enigszins vreemd op van het huis. We zijn verwonderd over de grootte, of beter gezegd de 'kleinheid' ervan. Toch gek, er is een stukje aangebouwd en wij waren toen tussen de zestien en achttien jaar, dus net zo groot als nu. Herinneringen, ze doen soms vreemde dingen met mensen.

We laten verder Willem aan het woord, zijn vrouw Orpa is niet aanwezig.

Kennismaking

“We wonen hier met zijn negenen, we hebben zelf twee kinderen van zes en acht jaar en we hebben vijf pleegkinderen, een meisje van dertien jaar, een jongen en een meisje van vijftien jaar en een jongen en een meisje van zeventien jaar. Alle kinderen moeten een eigen kamer hebben, dus dat is een beetje passen en meten, maar het kan net. We hadden de keus tussen een groter, maar in onze ogen ongezelliger huis en dit kleine, maar fijne huis met een grote tuin. We hebben bewust voor pubers gekozen. Het is prettig dat de leeftijden van onze kinderen en de pleegkinderen zo uiteenlopen en ik vind het werken met pubers echt leuk. Je kunt al veel zaken met ze bespreken, hen op dingen aanspreken en voorbereiden op een zelfstandig leven. We noemen onze kinderen trouwens geen pleegkinderen, maar gezinshuis kinderen. Er is een verschil tussen pleegzorg en gezinshuiszorg. Als zelfstandig ondernemer met een franchisecontract met gezinshuis.com en andere zorginstellingen die de kinderen plaatsen, heb je zelf meer de regie in handen en dat vinden wij heel prettig. We bepalen nu de plaatsing zelf, vroeger hadden we wel een stem in het kapittel, maar besliste uiteindelijk de zorginstelling. Nu kunnen we op ons eigen gevoel afgaan of een nieuw kind in ons gezin past.

Start

Al op 23 jarige leeftijd dachten mijn vrouw en ik na over het hebben van een pleeggezin. Mijn vrouw heeft eerst de opleiding MBO Sociaal Pedagogisch Werk gedaan en later de HBO opleiding Maatschappelijk Werk en Dienstverlening. Ze is gezinsvoogd geweest bij de jeugdreclassering, maar ze vond het werk te theoretisch en dat begon te wringen. Ik heb met verstandelijk gehandicapten gewerkt, maar ik kon daar zelf niet zoveel toevoegen. De regels lagen vast. Ik heb ook nog een tijdje bij de politie gewerkt, ik heb de opleiding twee jaar gevolgd. Mijn gezin zag ik echter bijna nooit en het echte werk begon soms pas als mijn dienst er op zat. We kregen twee kinderen, we woonden in Rijswijk en we wilden onze kinderen niet opvoeden in de drukte en hectiek van de Randstad. Een collega van mijn vrouw attendeerde ons op een gezinsgroep in Hoenderloo. We kwamen daar in loondienst. Dat was een mooie ervaring, maar we hadden niet de hele regie in handen. We vinden bijvoorbeeld goede voeding heel belangrijk. We kregen daar vijf euro per dag per kind voor voeding. Dat vinden wij te weinig. Met twintig cent per dag per kind meer, kun je net die extra dingen als voldoende verse groenten en fruit kopen. Dat kan ik nu zelf bepalen. Wel was de Hoenderloo ervaring een goede leerschool voor ons. Het was een heftige tijd. We kregen in drie

jaar tijd 22 kinderen. We hebben daar ontdekt dat we het konden, maar we hebben ook geleerd dat het in ons eigen gezinnetje van vier goed moet zitten. We hebben zorg voor onze eigen kinderen. De valkuilen zijn: Of de eigen kinderen schreeuwen om aandacht. Of ze cijferen zich weg. Daar moet je als gezinshuisouders goed op letten. Even op adem komen met ons eigen gezin vinden we daarom heel belangrijk. Om de drie weken hebben we een weekend met zijn vieren. Drie van onze gezinshuis kinderen kunnen dan naar hun eigen netwerk, voor de andere kinderen vinden we ook altijd een goed plekje. Voor we hier kwamen hebben we een soort van rare psychologische test gedaan. De test Vonk. Daar komen sterke en zwakke punten uit. Bij ons kwam daar uit, dat we allebei slecht zijn in ruzie maken, in conflicten, maar als er echt iets is, probeer ik dat conflict even maximaal te hebben om daarna weer te gaan bouwen. Kennelijk volstond dat, want we zijn aangenomen!

Hoe werken wij

Door de transitie van de jeugdzorg van het rijk naar de gemeente gaan er veel groepshuizen dicht, omdat er eerst naar het netwerk van het kind in de eigen omgeving wordt gekeken. Dat heeft tot gevolg dat kinderen met heftige problematiek in gezinshuizen terecht komen. Het grote verschil tussen een groepshuis en een gezinshuis is dat wij met zijn tweeën 24 uur aanwezig zijn. De afspraken die we 's morgens met een kind maken, worden 's avonds nagekomen. In een groepshuis kan een kind veel meer 'wegduiken', omdat de groepsleiding van 's morgens niet dezelfde is als die van 's avonds. We proberen zoveel mogelijk naar het individu te kijken. Onze kinderen zitten dan ook op vijf verschillende scholen. We kijken wat bij welk kind het beste past. Het gevolg is dat drie kinderen die eerst speciaal onderwijs volgden nu op reguliere scholen zitten. Pubers moeten helpen met het opruimen van de keuken. Dat is meteen even een natuurlijk één op één momentje. Op maandag krijgen de kinderen zakgeld, maar ze moeten er zelf om vragen. Als dat niet gebeurt, wordt het gespaard voor een later tijdstip, maar ze moeten op tijd aangeven dat ze geld nodig hebben, want er is niet altijd genoeg geld in huis. Als er een fiets stuk is van een meisje van zeventien jaar, dan praten we er over hoe dat opgelost kan worden, maar ze is zelf verantwoordelijk. Ik vraag af en toe: "Hoe ga je dat doen?" We hebben een jongen van vijftien jaar die nu anderhalf jaar hier woont. Hij deed nooit wat uit zichzelf, nu gebeurt dat zo langzamerhand wel. Wij staan heel erg voor eerlijkheid en duidelijkheid. We vertellen veel, ook dingen die de kinderen niet altijd mooi vinden. Bijvoorbeeld: "Wij zijn jouw papa en mama niet, wij voeden op en je mag best eens op een respectvolle manier iets over een ander zeggen, maar jij komt hier voor jezelf en niet om op anderen te passen." Over hun verleden en de reden van hun verblijf hier wordt soms wel met elkaar gesproken, maar dat schommelt. Er moet in ieder geval eerst veiligheid zijn, dan pas ontstaan gesprekken. Ik probeer dat niet te regisseren, het komt vaak vanzelf. Soms kunnen ze elkaar ook wel hard aanspreken. Roken is verboden, stiekem roken werkt niet. Ik kom er toch wel achter. Met een orthopedagoog spreken we dingen door, daar hebben we steun aan. Kinderen opvoeden is mijn doel. Soms gebruik ik daar sociale controle voor. Er is een whats-app buurtwacht. Het feit dat er zo weinig stiekem kan, creëert ook vaak duidelijkheid. Mijn vrouw en ik willen allebei ons werk goed doen. We zijn begonnen vanuit idealisme en we hebben gaandeweg gemerkt dat deze zelfstandige vorm voor de kinderen het beste is omdat we nu alles zo veel mogelijk zelf voor de kinderen kunnen regelen. We hebben bewust dat risico genomen, maar als het misgaat, gaan we failliet en met de transitie is dat een reële mogelijkheid. Er zijn bij ons drie kinderen geplaatst door zorginstelling Lindenhout, één door de Hoenderloo Groep en één door 's Heerenloo.

Achttien jaar en dan.....

Het is nog steeds zo dat als een kind achttien jaar is en dus voor de wet volwassen, dat hij of zij dan weg moet. Dat wringt, want een kind is daar niet altijd klaar voor. Voor één van onze kinderen hebben we verlenging voor een jaar aangevraagd en één van de andere kinderen kan naar het Leerhuis in De Glind. Het Leerhuis is speciaal bedacht om kinderen van achttien of bijna achttien

jaar voor te bereiden op een leven na De Glind. Wij zouden het liefst een huisje in onze tuin willen laten zetten waar kinderen vanaf zestien jaar kunnen leren om zelfstandig te wonen. Praktische vaardigheden als opruimen, schoonmaken, wassen en koken beheersen ze vaak wel. Al hebben ze er natuurlijk niet altijd zin in, het zijn tenslotte pubers. Het gaat ons echter om het leren van de sociale vaardigheden die een mens nodig heeft om zich staande te kunnen houden in onze complexe maatschappij.

Over De Glind

Zoals ik al zei, hebben we een paar jaar in Hoenderloo gewoond, daar was het prachtig qua natuur, maar tijdens onze rondleiding in De Glind anderhalf jaar geleden vonden we het hier ook erg mooi. Er zijn hier 25 gezinshuizen en andere vormen van zorg voor kinderen en jongeren. Intermetzo bepaalt als zorginstelling wat de Rudolphstichting als beheersmaatschappij aan derden mag verhuren. Het huis waarin wij nu wonen vond Intermetzo te oud voor een gezinshuis. Gezinshuis.com is een faciliterende instelling, ze sluiten contracten af en bieden intervisie aan gezinshuisouders aan. Die zaken werken voor ons ondersteunend. De Glind is een dorp, maar het heeft trekjes van een instelling, vinden wij. Intermetzo heeft bijvoorbeeld een vrijetijdsmedewerker in dienst. Dat is wel leuk natuurlijk, maar eigenlijk moeten de ideeën en de uitvoering daarvan van de kinderen zelf komen. Nu wordt alles voor ze gedaan, dat gebeurt in een gewoon dorp niet op die manier. Bijna alle gezinshuisouders zijn nog in loondienst hier. Wat sociale cohesie betreft zitten we in een overgangssituatie. Vroeger had de Rudolphstichting alle touwtjes in handen, dat is niet meer zo. Intermetzo bepaalt toch veel en bezuinigt erg. Er is nog wel sociale cohesie en er is veel mogelijk. Wat ons echter allemaal bindt zijn de kinderen. Daar gaat het om in dit dorp. Er is nog wel winst te behalen op dat gebied. Anderhalf jaar geleden was hier nog een basisschool en een voetbalvereniging. De school is echt weg en komt niet terug, maar in plaats van de voetbalvereniging is een voetbalschool gekomen. Kinderen willen toch voetballen en dan ontstaat er weer iets. Natuurlijk zijn ook de Glindse kinderen veel met hun schermpjes bezig, want dat is gemakkelijk, maar uiteindelijk ontstaat er verveling en vanuit die verveling ontstaat soms iets moois.

De Glind is een mooie kleine maatschappij waarin kinderen veel kunnen oefenen. Het is wel zo dat hier veel mensen wonen en werken die professioneel met opvoeding bezig zijn, dat is mooi aan de ene kant, maar aan de andere kant kun je elke week wel ergens over vergaderen en dat ligt in een 'gewoon' dorp toch wat anders. Volwassenen willen graag snel resultaat zien, maar de meeste dingen gaan met vallen en opstaan. Soms wordt er teveel geregeld omdat het om 'zielige' kindertjes gaat. Levensbeschouwing speelt niet echt meer een rol. Dat vinden wij wel mooi. We houden wel enigszins rekening met de zondagsrust. We proberen dan wat minder herrie te maken. We twijfelden erover of we de was op zondag buiten konden hangen. De dominee zei desgevraagd: "Ik werk op zondag!" We geloven zelf niet. We hebben twee moslims en een christelijk meisje in huis. Dat levert mooie gesprekken op.

Stigmatiseren lijkt wat minder voor te komen dan vroeger. Een mooi voorbeeld is die voetbalschool voor kinderen van zes tot elf jaar. Het begon met opgenomen kinderen, er stopten een paar of ze stroomden door en er kwamen twee eigen kinderen voor in de plaats. Een daarvan nam weer een vriendje mee uit een ander dorp. Ook het zwembad is meer voor de hele wijde omgeving. Er komen veel kinderen uit omliggende dorpen. Er is minder een 'wij/zij' gevoel. Er lijkt bijna een soort van omgekeerde beweging plaats te vinden; je hoeft hier niet per se een eigen club te vormen, je kunt in de directe omgeving kijken waar iemand bijvoorbeeld kan voetballen. Alles is niet meer op het dorp geconcentreerd, misschien ook omdat de kinderen allemaal naar verschillende scholen gaan.

Een boodschap voor dit dorp

We zouden in dit dorp nog meer mogen gaan geloven in de opgetelde kracht. Bijna iedereen hier heeft idealen en goede ideeën. Als we die allemaal echt gaan gebruiken, kan er nog meer moois ontstaan. Soms zijn dingen wat dichtgetimmerd. Als we luisteren naar kinderen dan komt daar iets moois uit. Als we één kind vanuit De Glind afleveren aan de maatschappij dat mee kan doen, dan is dat winst. Ik ben nog steeds blij dat ik in De Glind ben komen wonen. De Glind is nog tot veel moois in staat.”

Interviewers Jaap Krediet en Rieke Krediet -Visser

**Opmerking: Sinds 22 januari jl. hebben Willem en Orpa hun eigen website in de lucht:
www.gezinshuismoeleker.nl**